הלכה · משנה תורה · מפרשים · ברכת אברהם · ספר נשים

ברכת אברהם על משנה תורה, הלכות אישות

רבנו אברהם בן הרמב"ם

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ברכת אברהם על משנה תורה, הלכות אישות

רבנו אברהם בן הרמב"ם

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ברכת-אברהם-על-משנה-תורה-הלכות-אישות/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה 39-202611200317v של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה ב 4

פרק א

הלכה ב

שאלה אמר הרב ז"ל בתחלת ספר נשים **מצות עשה של תורה לקדש את האשה באחד משלשה דברים בכסף או בשטר או בביאה ובשטר מדאוריתא ובכסף מדברי סופרים.** וקשיא לי בגוה תחלה דאי חיובא דאוריתא לקדש באחד מן השלשה דברים נמצאת קידושי כסף דאוריתא ואמאי הדר אמר בכסף מדברי סופרים ואי אמרת מדאוריתא חייב לקדש באחת משתים היכי נפיק ידי המצוה בכסף שהוא מדרבנן היכי אשכחן חיובי דאוריתא מיפטר במידי דהוא מדרבנן ועוד אי קדושי כסף דרבנן הוא נפקא מינה שהבא עליה במזיד פטור ממיתת בית דין ושוגג פטור מן החטאת ולא אשכחן דפליגי רבנן בין קדושי כסף ובין קדושי שטר אלא בכולה הבא על ארוסה חייב סקילה ואי שוגג חייב חטאת ובכולהו הולד ממזר אי נמי דקדושי כסף דרבנן נפקא מינה שהמקדש בכסף ובא אחר וקידשה לאחר כן בביאה או בשטר מקודשת דאתי דאוריתא מבטיל דרבנן ולא אשכחן דהכי הוא אלא אין קידושיו קדושין וחייב על ביאתה ואין צריכה ממנו גט ועוד אמר עולא דבר תורה ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה שנאמר וכהן כי יקנה נפש קנין כספו ומה טעם אמרו אינה אוכלת וכו' וליכא למימר דאכילת תרומה מדרבנן אלא שמע מינה דאוריתא היא ובפירוש הוא אומר דבר תורה וכן מהא דאמר ליה אביי לרבא דקאמרת שלש תנן ארבע לא תנן מילתא דכתיבא בהדיא קתני מילתא דאתיא בקל וחומר לא קתני שמאי דקידושי כסף בהדיא כתיבי ועוד מאי שנא שטר מכסף שטר מהקישא נפק וכסף מגזרה שוה נפיק ואם כן תרויהו מדרשא קאתי לן ואי סבירא ליה דכל מידי דאתי מדרשא דרבנן הוא אפילו שטר נמי ואי דאוריתא אפילו כסף דאוריתא היא ועוד קשיא לי על עיקר מימריה ז"ל שהקידושין מצוה על אדם חוץ ממצות פריה ורביה ואי מצוה בפני עצמה היא קשיא הא דקא מתרצינן בפרק ואלו מגלחין לא מיבעי קאמר לא מיבעי לארס דלא קא עביד מצוה שאסור אלא אפילו לישא דקא עביד מצוה נמי אסור...

תשובה לא הגיהו הספרים שלכם בטוב וכמדומה לנו שקודם שתיקן אבא מארי זצ"ל הלכה זו העתיקו אותו שכך היה סובר בתחלה שקדושי כסף דרבנן ולאו משום דכסף אתי מדרשא אלא כמדומה לי מהא דמקשינן בתחלת גמרא דכתובות מי איכא מידי דמדאוריתא לא הוי גיטא ומשום צניעות ומשום פריצות שרינן אשת איש לעלמא ופרקינן אין כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקינה רבנן לקידושיה אמר ליה רבינא לרב אשי הא תינח היכא דקדיש בכספא בביאה מאי אמר ליה שויוה רבנן לבעילתו

בעילת זנות ושמא נראה לו ז"ל כשתיקן הספר שראיה זו דחויה ושלא אמרו הא תינח דקידש בכספא משום שקידושי כסף דרבנן אלא משום שקדושי כסף אפשר למימר בהו כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש וכאלו תנאי הוא בקידושין אבל ביאה מאי איכא למימר כל הבועל אדעתא דרבנן בועל ודחינן דאפילו בבעילה שויוה רבנן לבעילתו בעילת זנות ומכל מקום נוסח דבריו המתוקנים בכתב ידו כך בכסף או בשטר או בביאה ושלשתן דין תורה ואותה הקושיא שהקשית על עיקר דבריו לא קשיא עליה שבמנין המצוות בתחלת הלכה אמר שהמצוה לישא אשה בכתובה וקידושין ולא אמר לקדש אשה וכן אמרינן לישא דקא עבד מצוה וזה שאמר וליקוחין אלו מצות עשה לפי שהיא תחלת מצות הנשואין וכך אמר בתחלה יקנה אותה תחלה בפני עדים ואחר כך תהיה לו לאשה שנאמר כי יקח איש אשה ובא אליה אבל קידושין בלא נישואין ודאי לא השלים המצוה עדיין ומצות פריה ורביה מצוה אחרת היא שמצות פריה ורביה כשיהיה לו בן או בת קיים המצוה ומצות הקדושין והנשואין אפילו יש לו כמה בנים וכמה בנות ויש עמו כמה נשים כל אשה שירצה לישא אותה מצוה עליו שישא אותה בקדושין ועיין בדבריו ז"ל בספר מצות יתבאר לך ההפרש שביניהם ואין בנו צורך להאריך בדבר זה...